

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trisopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Predigra slovanskemu kongresu. — Pismo iz Trsta. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Koroško: Bojkot — dvorezen meč! — Razno-terosti. Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Predigra slovanskemu kongresu.

Dr. Herold je zatisnil oči za večno, ko je bil pravkar po vseh slovanskih deželah razposlal nebroj navduševalnih pozivov zaradi bodočega vseslovanskega kongresa. V Prago je bil prišel odposlanec Rusov, ter so se Čehi ž njim glede priprav za ta kongres dogovorili v vsej slogi. Te dni pa so bili v Peterburgu trije slovanski državni poslanci, da se z ruskimi odločilnimi krogi dogovore osebno zaradi vseslovanskega kongresa, ki bode baje že l. 1909 v ruski carski prestolici. Ti trije avstrijski slovanski državni poslanci so bili v Peterburgu nad vse sijajno sprejeti in gostoljubno odlikovani od najvplivnejših in najodličnejših društev in korporacij. Slavjansko blagotvoriteljno občestvo, Gališko-rusko občestvo, Slavjanskij oddjel ruskega sobranja in saborne Rusije, člani in predsedstvo ruske dume, klub občestvenih djeatelej, mestni župan in občinski svet, načelniki vojaških oblasti peterburške garnizije, razni poslanci ter celo ruski ministri s predsednikom Stolipynom na čelu, — vsa duševna in politična elita se je torej zbrala, da pozdravi odposlance avstrijskih Slovanov in jim izrazi svoje najgorkejše simpatije. Vse kaže torej, da se ideja, za katero je deloval rajni dr. Herold, udeještvuje ter imamo lahko že trdno nado, da bo po dolgih desetletjih bodoči vseslovanski kongres resnično znamenit.

Pri vsem nas veseli osobito, da dobiva vseslovanska ideja v Rusiji v zadnjih letih zopet

ugodnih tal in razširjevalcev. Slovanska ideja je bila namreč iz ruskih oficijalnih krogov docela izginila ter so se jej celo rogali kot meglenim fantazijam pretiranih idealistov. Po vojni z Japonsko pa je slovanska ideja v Rusiji iznova oživela tudi v ruskih vodilnih krogih ter se jo danes goji kot edino koristno pot do prave slovanske kulture in svobode.

Ogromno važnost vseslovanskega kongresa za evropske Slovane v kulturnem in tudi političnem oziru razumeva pač vsak mislec. Ako bi vezalo vseh 148½ milijona Slovanov eno in isto stremenje povsod in vselej, — kakšna sila, kakšen vpliv bi bil to na ves kulturni svet! Take sloge seveda ne dosežejo Slovani nikdar, saj jih loči toliko različnih političnih, gospodarskih in verskih interesov ter je med njimi toliko nasprotnih in križajočih se duševnih obzorij. Na vse svetovne dele so razkropljeni in povsod so navezani na drugačne državne oblike in drugačno ozemlje. A niti v Evropi ni med Slovani v raznih državah niti najrahljših vezi, nego so si med seboj celo prav tako sovražni, kakor bi ne imeli iste slovanske krvi in kakor bi ne govorili najsorodnejših jezikov. Dogodki med Poljaki in Rusi, besno sovrašstvo med Malorusi in Poljaki, tiho, a trajno tleča iskra mržnje med Bolgari, Srbi in Hrvatimi, vse to govori, da na duševno enotno stremenje, na kulturno složnost ni misliti niti med Slovani Balkana in Avstro-Ogrske.

Baš v tem tednu so v Černjehovu v tarnopolskem okraju v Galiciji streljali maloruske kmete, kmetice in otroke. Iz ničevnega vzroka — zaradi lova rib v grajščinskem ribnjaku — je nastala med Malorusi prava kmetska vstaja. Zvonilo se je plat zvona, kmetje iz raznih vasi so besni prihiteli skupaj oboroženi in z malo-

rusko trobojnico ter so ljuto naskočili poljske orožnike. Ti orožniki so bili aretovali maloruskega dečka zaradi ribje tatvine, njegova mati je nato začela pozivljati rojake na pomoč, takoj je nastal silen hrup, krik in vik, maloruski kmetje so začeli oblegati občinski urad in streljati na orožnike in grajščinske uslužbenice: — tekla je kri maloruskega fanatizovanega naroda v potokih.

Streli v Černjehovi pa so seveda odmevali v našem parlamentu. Pravkar so bili slovanski poslanci priča najžalostnejšim, ker ljutim, besnim, vseskoz neolikanim medsebojnim napadom maloruskih in poljskih poslancev zaradi volilnih dogodkov v Galiciji. Govori, ki so se čuli ob tej priliki, so pač največji škandal in v sramoto obeh prizadetih narodov. A še ni bilo konec temu slovanskemu škandalu v naši drž. zbornici, ko se je dvignil nov, še večji zaradi žalostnih dogodkov v Černjehovi! Ob isti uri pa so se trije slovanski državni poslanci v Peterburgu posvetovali z najvplivnejšimi ruskimi dejatelji glede vseslovanskega kongresa. Pač cinična ironija slučaja!

Pač čudna predigra kongresu, ki naj zbere in složi vse Slovane! Pesimizem polni človeku srce, a premagati nas vendarle ne sme. Ako obupamo sami nad saboj, smo izgubljeni. Vzlic vsemu gojimo torej najsvetlejšo nade, vzlic vsemu gledamo zaupno v bodočnost. Že danes vemo, da se vse te srebrne nade ne uresničijo, a vemo tudi, da se vsaj vse ne izpremene v popolno razočaranje. Nekaj se nedvomno doseže in za vse, tudi najmanjše bomo hvaležni kongresu. Gotovo se doseže vsaj v najbistvenih načelih neko zblizanje ter se položi vsaj temelj nadaljnim poizkusom kulturnega edinstva Slovanov. Kongresi slovanskih časnikarjev v Av-

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Herceg-Bosne. Napisal Ivan Klarič.

V.

„Beživa k biskupu!“

Nekje pri Kiseljaku, na nekem holmeu, beli se skromna kočica, zgrajena po bosanskem kalupu. V tej koči stanuje skromen starec, še dosti trden, z brado veliko in črno. „Ne krasi ga ni srebro ni zlato, nego krepost in črna meniška halja.“ Kar bi se moglo vzeti z njega, kar je vredno denarja in spomina, je veliki križ na prsih na debeli zlati verižici in velik prstan na desnici.

Ta starec je fra Paško Vujičić, biskup bosanski, zvesti pastir svoje zveste črede, a kraj, kjer mu stoji stolica, zove se Bristovsko. Pri njem ni nikogar razen njegovega tajnika. Vsak dan se prikaže pri njem brat redovnik iz Fojnice, Kreševa in odkoderkoli, da mu kaj poroča, ali da mu položi račun o svojem domu, da vrši svoje dolžnosti, — blago božjo besedo širi in svoje težko in pretežno breme nosi. Včasih pride tudi kak vernik iz prostrane Bosne po kakšno dovoljenje in njegov blagoslov. A kadar je tudi ta opravil svoj posel, odpravi se domov na delo in na pripo-

vedovanje, kako je bil pri presvetlem škofu, kako je izposloval, kar je hotel, kako mu je poljubil prstan na njegovi posvečeni roki ter kako je prejel od njega sveti blagoslov v imenu Očeta in Sina in Svetega duha. Amen.

Fra Paško je bil dober kakor je dober dan poleti. Zlata duša. Svoj posel je opravljal navdušeno in vestno. V nobene druge posle ni vtikal svojega prsta. Po ukazu svoje svete vere se je spominjal vsaki dan v molitvi svojih vzvišenih vladarjev, Njegovega Veličanstva Abdula Hamida II. in sv. Očeta Leva XIII., a potem se je brigal za svojo čredo ter je izdajal okrožnice, s katerimi je svoje vernike z lepo besedo učil, kako se imajo vesti napram Bogu in svojim starejšim, kako imajo živeti pobožno z vsakomur v bratski slogi in ljubezni, kako naj čuvajo čistost svoje svete vere, da pridejo čisti in neomadeževani v nebeško kraljestvo, katero milost je dal vsegamožni Bog Oče in Sin in sv. Duh vsem njegovim vernim kristjanom po svoji preveliki dobroti in ljubezni.

Tistega dne, ko so vstaši odšli iz Sarajeva, česar on ni vedel, je pozval svojega tajnika ter mu je v pero narekoval okrožnico „svojim premilim in preljubljenim v Jezusu krščenim, svoji zvesti čredi.“ Pripovedoval jim je, kako ima vsled sklepa berlinskega kongresa z dne

13. julija zavzeti Bosno in Hercegovino avstro-ogrski cesar in kralj, ki je poslal v te dežele svojega generala Josipa barona Filipoviča, sina naše hrvatske Like. Očetovski jih je opominjal, naj muslimanom, svojim bratom po krvi in jeziku, ne delajo nikakega nasilja, četudi je marsikdo med njimi morda v svojem življenju mnogo grenkega doživel od tega ali onega izmed njih.

Utihnili so častiti starec in se zamislil, kakor da se je hotel potopiti v svoje spomine in kakor da se je domislil vseh nevolj svojih ovčic; nato pa je iznova s pravo krščansko ljubeznijo naglasil, naj jim odpuste vse storjene žalitve ter naj se ne maščujejo, kajti Bog je pridržal osveto sebi. Jezus Bog je na lesu križa odpustil svojim mučiteljem, ki so ga z grenkim žolčem napojili, ki so ga s trnjevo krono kronali, ki so njegove svete roke in noge z ostrimi žebelji prebodli, ki so s sulico njegove prsi predrli, ki so za njegovo suknjo kockali, ki so ga psovali in na najgrši način zasmehovali. Pa če je on prosil: „Oče, odpusti jim!“ moramo tudi mi, ako hočemo, da smo njegovi pravi nasledniki.

Neki blažen mir je plaval na njegovem čistem licu, a iz blagih oči mu je prodirla vsa njegova velika, plemenita duša.

striji niso ostali povsem brez sadu, a tudi vse-slovanski kongres v Peterburgu ne ostane brez vsake koristi. Sestanek prvih in najvplivnejših slovanskih kulturnih delavcev ostavi nedvomno kali, ki se bodo razvijale in oplojale tudi druge.

Že samo dejstvo, da je tak vseslovanski kongres spričo nesrečnim napetostim med Poljaki, Malorusi, Rusi, Srbi, Bolgari in Hrvati sploh možen, je dokaz, da rečemo vzlic vsemu veseli: Eppur si muove! Giblje se vendarle!

Pismo iz Trsta.

(Konec.)

Vse delovanje primorskih narodnjakov — povdarjam, da se tu razumeva „narodnjak“ vselej v politično-strankarskem smislu! — se je sedaj naslonilo na „Narodno delavsko organizacijo.“ Kakšno stališče nam je zavzeti napram tej organizaciji, o tem sem bil imel že priliko razpravljati v „Našem Listu.“ Kot efemeran pojav je bila ustanovitev organizacije vspricho taktičnih pogrškov socijalne demokracije na vse zadnje le neka naravna reakcija vsekakor napačno tolmačene narodne zavesti. Bila je, recimo, v momentanih razmerah utemeljena. Saj takih pojavov ne manjka tudi pri drugih strankah. Svojčas se je stvorila okrog „Našega Lista“ močna opozicija proti oficijalni liberalni stranki, ki je bila popolnoma desorganizirana ter se je tedaj zlasti v vprašanjih demokratizma postavljala na reakcionarno stališče. Opozicija je bila v principu utemeljena in opravičena, dokler se oficijalna liberalna stranka kot taka ni primerno prilagodila obstoječim razmeram. Čim se je pa to zgodilo, pa je bila za liberalce po prepričanju opozicija brez realne in stvarne podlage, ter je bila, v kolikor je obstojala še naprej, produkt protiliberalnih principov ali pa samo še bolj ali manj posledica osebnih ambicij. In ako je bila „narodna delavska organizacija“ kot nekaka opozicija, recimo upravičena, pa bi se morala, ako je hotela ostati načelna opozicija in ako prejšnji socijalisti niso hoteli grešiti na svojih lastnih principih, emancipirati v prvi vrsti od stare „Narodne stranke.“ No, izvestnim ljudem ni šlo za to, da bi s stvarnim nastopom za prihodnje preprečili take pregreške socijalne demokracije, ni jim šlo niti za narodnost; tisti „taktični pogrški“ so jim bili le dobrodošlo agitacijsko sredstvo, da nastopijo proti socijalni demokraciji sploh. Mislim, da bi bilo ravno nam Slovencem kot majhnemu narodu, čigar nacionalni boj je le za pravico in kulturo, da bi bilo ravno nam Slovencem nujno potreba, da se tudi glede socijalne demokracije enkrat oprostimo ozkosrčnih predsodkov ter jo uvažujemo kot naravno in vsled tega opravičeno in potrebno politično činiteljico. Ne samo z delavskega, tudi s splošno-narodnega stališča je neprevidno postopanje gotovih ljudij. Resnica je sicer, da so bili časi, ko je imela slov. socij. dem. svoje velike slabosti, a noben organizem

ni že v svojem nastanku popoln. Treba razvoja in jugosl. socijalna demokracija se je razvila tako daleč, da ima ne samo voljo, ampak tudi moč, biti ravno tako narodna, kakor vsaka meščanska stranka. — Če pa še posamezniki v „N. D. O.“ mislijo le na kako „reformiranje“, potem je njih postopanje ravno tako malo opravičeno, kakor svojčas postopanje tistih, ki so hoteli liberalno stranko „reformirati“ s tem, da so uskočili v — klerikalni tabor, ali pa kakor početje tistih koroških in štajerskih Slovencev, ki so slov. naprednost hoteli reševati pri — nemčurjih. Soditi povsem kar se je do sedaj godilo, pa je „N. D. O.“ samo poskus „narodne stranke“, da se kot taka vzdrži na površju tudi med maso. In tako vidimo, da se stranka, ki ima sicer vedno pri rokah „slogo“, ni strašila, da je uničila to slogo med slovenskim delavstvom. Nima poguma nastopiti proti klerikalizmu, a imela je pogum zasejati politično sovraštvo med najbolj zatiranimi sloji tržaškega Slovenstva. Pojavljajo se pa pri tem tudi že znaki skrajne politične intolerantnosti. Mesto da bi se masa izobraževala, se vzgaja v znamenju najhujše politične nestrpnosti in najhujšega strankarskega fanatizma. Masa je v splošnem duševno zaostala, zato pa je fanatična bolj nego kdorkoli. Ako hočeš, da se te v Trstu najsuroveje insultira, samo reci, da si — socijalist! Političnega naziranja se absolutno ne zna rešpektirati, a to ne samo pri neki masi, ampak celo v krogih, ki se prištevajo k inteligenci. Pa niti ni treba, da si socijalist, predrzni se samo izreči skromno osebno mnenje o tem ali onem, pa te proglasijo za socijalista sami in kot tak si tukaj že eo ipso „iz naroda“ — ekskomuniciran. V Ljubljani se godi tako vsem malkontentom narodnonapredne stranke. Kdor sam misli in celo pove, kar misli, kdor graja neutemeljene hibe v napredni stranki, tistega hitro razkriče, da je — klerikalec. Skratka: fanatizem, ki ga je težko najti drugod.

Pri vsem je značilno postopanje gotove gospode proti „izobčencem.“ Samo en slučaj: Kakor znano, je dr. Tuma oficijalno vstopil v socijalno demokracijo. Po mojem skromnem mnenju bi morali le pozdravljati, da stopajo v socijalno demokracijo ljudje, ki imajo poleg izobrazbe tudi pošteno narodno prepričanje. Bog obvari! Kdor se drzne, povspeti se preko kitajskih zidov klikarske omejenosti, ta ne uide primerni — buli. Ker se pa čutijo duševno menda preomejene in premajhne, da bi nastopili v poštenem načelnem boju, da bi principe pobijali s principi, katerih pač sami nimajo, pa se poslužujejo boja, ki je karakterističen za politične diletante, zatečejo se k osebnim napadom. In tako je pri njih nekaj čisto naravnega, da so, ker so se čutili premajhne, nastopiti proti socijalistu Tumi, izkušali osebo dr. Tume umazati z blatom osebnega obrekovanja. Da bi se pa pri tem ne oskrunila renomirana „lojalnost“

„Čuješ, tajniče!“ je dejal škof, ko je dovršil; „napraviti moraš tri čistopise. Enega pošljemo v Fojnico, drugega v Kreševo in tretjega v Sotesko, pa bodo ondi kleriki, njihovi lektorji in drugi bratje redovniki napravili toliko prepisov, kolikor je župnij v kakem cerkvenem okraju.

Tajnik je pisal ves dan, a fra Paško je molil rožni venec ter je molil celo ponoči.

Mrkla nočca je padla na črno zemljo. V taborišču je mrmranje. Mnogo ognjev je vzplapolalo tupatam, ljudje se vrste okoli ognjev in pripravljajo večerjo. Daleč padajo njih sence: čim dalje, tem bledeješe. Kmalu pa so začeli ognji ugašati. Vojska je povečerjala ter se je odpravljala k počitku. Vsakdo je legel, kjerkoli je našel primernejše mesto in s komur je kdo hotel.

Mato Lučič in Ilija Glavurdič sta našla kraj taborišča grm. Položila sta glavi na torbi in se pokrila s plaščema. Dolgi puški sta si položila preko prsi in tako sta ležala.

„Slišiš, Mato!“ je pošepetal Ilija.

„Kaj je?“

„Nekaj bi ti povedal!“

„Le povej, da slišim!“

„Kako bi bilo, če bi jo midva pihnila k škofu v Bristovsko? Vem pot, ker sem bil že trikrat pri njem.“

„Ne bilo bi slabo. Ali kako se hočeš prokrasti skozi straže? Saj veš, da so straže postavljene okoli in okoli tabora, in zapovedano jim je, da ne puste nikogar ne ven ne noter.“

„Nič ne skrbi! Straže bodo zdaj zaspale, a midva jo mahneva skozi ono dolino, pa okoli Kiseljaka naravnost v Bristovsko. A kadar bova pri biskupu, sva v varnem zavetju. Imela bova kaj jesti, imela bova kaj piti in kaj pušiti. Kaj pa hočeš boljšega? Le domače koče nama bo nedostajalo, pa žene in otrok.“

„Lahko je tako vse govoriti!“

„Pa tudi storiti. Nič ne skrbi! Samo name glej!“

Mrkla je nočca. Ves tabor leži kakor mrtev, le včasih se čuje oglašanje straž in njih menjanje.

„Mato!“

„Kaj je?“

„V taboru vse spi.“

„Da.“

„Veš kaj?“

„Kaj pa?“

„Najvarneje bo, kadar se straže menjajo!“

„Edinosti,“ pa so jim v takih slučajih na razpolago drugi listi... In to je zopet značilno.

Dalo bi se mnogo, mnogo pisati o tem. Sploh bi bilo jako hvaležno, popečati se enkrat malo bližje s psihologijo trž. narodnjaštva. Pa naj zadostuje za enkrat to. —

„Narodna delavska organizacija“ se skuša zadnji čas utrditi tudi na Goriškem. Po mojem mnenju pa bodo ti poizkusi rodili le tem krepkejšo reakcijo od strani socijalne demokracije. Koliko življenske moči ima v sebi tisti „nacionalni socijalizem“, o tem nam pričajo Nemci in Čehi. Kot politični abecedarji, moramo Slovenci capljati seveda za njimi. No, treba bo temeljite revolucije v našem mišljenju in čustvovanju!

Prašate me, gospod urednik, glede tukajšnjega slovenskega gledališča. O tem bi se dalo obširneje pisati. Morda se še najde prilika. Za vobče tokrat samo kratko. —

Repertoire se mi je zdel vobče primeren. Samo pri večini igralcev se je moralo večkrat „uvaževati,“ da so — diletantje! Še nekaj se mi zdi potrebno omeniti glede gledališča. Člani „Narodne delavske organizacije“ so dobili znižano vstopnino, med tem ko se je „Ljudskemu odru“ ta koncesija odrekla! („Ljudski oder“ je izobraževalno društvo, ki se ga oklepa večina slovenskega delavstva. Poleg drugih izobraževalnih sredstev ima na razpolago lepo urejeno knjižnico, ki šteje zdaj okrog 1500 najboljših slovenskih knjig.) Slovenskim delavcem, ki so slučajno socijalisti, se je torej odreklo to, kar se je dovolilo delavcem, ki so učlanjeni pri „Narodni delavski organizaciji.“ To je pristranost, ki sem jo hotel pibiti, to je pravcata prostitucija umetnosti v malenkostne politične svrhe. Ravno radi tega nastala je bila ona znana kriza v tukajšnjem „Dram. društvu.“ Vodstvo se je namreč, to moramo konstatirati, pošteno trudilo, da bi omogočilo pohajanje gledališča tudi „Ljudskemu odru,“ a žal ni moglo uspeti proti intrigam gotove klike. — Kdaj bomo pač Slovenci prišli tako daleč, da bomo znali stranko ločiti od naroda, ko se sloven. delavcu ne bo odrekala izobrazba samo radi tega, ker je ta delavec slučajno drugega političnega naziranja.

Naj končam svoje poročilo. Pozvali ste me, naj Vam poročam o tukajšnjih razmerah, in pisal sem Vam, kakor mi velevala vest.* Sem nasprotnik tiste etikete javne laži, ki se navadno prakticira pri našem meščanskem časopisju, ter smatram odkrito besedo v vsakem pogledu za edino umestno in

* Mi smo Vam pustili vso svobodo. Pri tem ne tajimo, da smo v marsičem dokaj drugačnega naziranja, ki mu bomo dali v kratkem prav tako odkritosrčnega izraza po načelu: Da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvona.

Op. uredništva.

„Tudi jaz mislim tako, zakaj takrat imajo opraviti s svojim poslom in ne mislijo na svoj namen.“

„Dobro, dobro!“

Ležala sta še nekaj časa. Nato so se začele menjati straže, a onadva sta jo mahnila po vseh štirih iz tabora, pa skozi sotesko, in ko sta se odmaknila za dober streljaj, je dejal Ilija:

„Zdaj sva na varnem; bati se nimaš nikogar razen Boga.“

„Toda če zvedo, da sva utekla?“

„Ne boj se! Kaj oni vedo, kdo je med njimi in kdo ne! Kdor te je najel, on je odgovoren zate. Saj niso ovce, da jih štejejo!“

„Resnico govoriš.“

„Kaj neda?“

V mrki noči sta šla begunca s Kobilje glave proti Bristovskemu. Noč je bila mrka, pot nevarna, vsak hip se je kdo izpodtaknil. Vendar sta puščala hitro pot za sabo. Kiseljak sta daleč obšla, ker nista hotela, da bi se srečala s komerkoli. Brzo, spešno gresta in hodita molče. Že oddaleč zagledata biskupove dvore, ubožno kolibico, — sedanje župnikovo bivališče. Svetlo je v njem, po vseh sobah gori luč, celo na vrtu, nad hišo, se vidi luč, a okoli nje se vrte neki oboroženi ljudje. Čudita se, kako da

pošteno. Zato pa sem mnenja, da se tudi slavnemu uredništvu, kot uredništvu neodvisnega lista, ne bo treba strašiti eventualno — „nevolje.“ Clara pacta, boni amici!

Korotanski.

Politične vesti.

Obletnica ljudskega parlamenta se more zdaj praznovati, a ne praznuje je nihče, ker vlada vseobčno razočaranje. Kaj vse so si obljubljali od novega ljudskega parlamenta, izvoljenega na podlagi splošne, enake in tajne pravice! Kaj pa se je iz vseh visokih nad izpolnilo? Novi parlament je pokorna mašina, ki deluje marljivo in točno ter fabricira prav toliko, kolikor zahteva vlada. Tako pridnega in ubogljivega parlamenta Avstrija menda sploh še nikdar ni imela, kakor ga ima danes. A tudi toli dragega še ne. Seveda, mašino treba mazati in mazati, potem pa teče, da je veselo. Res, da ta stroj včasih precej ropota in grmi, a dela lepo dalje ter je ves hrup brez pomena. Beck je hotel imeti nagodbo, — dobil jo je. Hotel je imeti proračun, — dobi ga. Hotel je povišati častnikom plače, — zgodi se. Noče zvišati dnevščine navadnim vojakom, — dobro je, pa ne. Zahteva se več topov, — tu jih imaš. Zahteva se znižanje davščin na sladkor, a Beck noče; no, pa tudi ljudski parlament noče. Ljudstvo bi si prihranilo 28 milijonov K na leto, prav toliko pa bi izgubili bogati tovarnarji. No, nič zato, ljudstvo mora itak molčati, saj je veselo, da ima svoje ljudske poslance, ki tako lepo in širokoustno govorijo. Res da se v parlamentu danes prav tako kakor prej psuje in zmerja, a te psovke so izraz ljudske volje. Socijalni demokratje vedno grmeče govorijo, groze in žugajo, a kadar je treba grožnje izvršiti, čudovito izginejo s pozorišča. Tako so danes avstrijski socijalni demokratje prav isti, ki so bili. Idealni projektantje, izvirni glumci, dobri besedniki, a vseskozi neresni politiki. Toda ne, ne bodimo krivični, kar še ni, se še lahko zgodi. Leto dni je pač kratka doba. Mi torej čakamo, trpimo in upamo dalje. Zaupno zremo posebno na zastopnike delavstva, ki trdijo vedno, da edini zastopajo duševno in rokodelsko delavstvo. Delo je namreč naš ideal, naš življenski smoter. Zato si želimo koristnega dela ljud. parlamenta.

Nečuvveno zlorabljanje narodnega zaklada. Znano je, da si je ban Rauch sestavil vlado iz samih gmotno propadlih oseb ter iz mladih ljudi, ki so danes nekaki ministri, a so bili še pred meseci le neznatni vladni nižji uradniki. Ker so plemiči in Madjaroni, so postali čez noč sijajno plačani najvišji uradniki hrvatske kraljevine! To je škandal, ki kriči do neba! Obenem pa sramotna blamaža za vso državo, v kateri je kaj takega mogoče! Rauch počenja

take oslarije in obenem taka nasilstva, da sodi mož že davno v blaznico zločincev. Rauchovo postopanje proti hrv. uradnikom opozicije, njegovo maščevanje nad vseuč. profesorji (dr. Šurmin, dr. Manojlović), njegov uboj vseučilišča, ki ima danes le 3 slušatelje, to so dejanja prismojenega tirana v kaki burki. Rauch bi že davno padel, kajti celo madjarska vlada, Wekerle, Košut i. dr., vedo, da je Rauch čisto navadna šema, ki je ne jemlje v istini na vsem svetu nihče več resno, ter da je z njim ljudstvo že obračunalo. Toda ogrska vlada iz sovraštva do Hrvatov noče odnehati ter vstraja trmoglavost. Res pa je tudi, da ne more nikogar najti, ki bi hotel Rauchu slediti ter bi mogel vse urnebesne bedarije tega degeneriranega pijanca popraviti. Na Hrvatskem namreč že nihče med domačim uradništvom ne zna madjarskega jezika, ki pa je baje potreben, da more vsaj ban osebno občevati z madjarsko vlado. Na Hrvatskem je vzlic vsemu izmrla madjarsčina, zato je skoraj nemogoče najti moža, ki bi bil politik, visok uradnik in bi znal madjarski jezik. Tako se imenujejo ban in sekcijski predstojniki, ki so smešni, po izobrazbi in po letih nezreli ljudje, in ki se jim narod le roga ter jih iz dna duše prezira. Ti ljudje vedo, da so že blizu padea, da so pravzaprav že doigrali svojo klaverno ulogo. Zato hite še v poslednjih hiph izrabiti državne dohodke ter plačujejo svoje dolgové z veliko naglico. Poleg tega pa preskrbljujejo še sebe in svoje za bodočnost na stroške kraljevine. Famosni pl. Crnković, najodurnejša prikazen v vladi, je podelil zdaj sinu Imbru, osmošolcu, narodno ustanovo letnih 1600 K v to svrhu, da dovrši vseučilišče v Švici ali na Nemškem! Podban je torej sam sebi podaril za bodočih 6 let iznova letnih 1600 K. To so razmere!

Bolgarska opeharjena. Francoska tvrdka Schneider je pod vlado dr. Malinova oskrbljevala Bolgarsko s topovi in raznimi drugimi vojaškimi potrebami. Pozneje se je zvedelo, da je omenjena tvrdka v dogovoru z osebami, ki so bile takrat na Bolgarskem na krmilu, postregla Bolgariji s stvarmi, kupljenimi — v starini. Nova vlada je sestavila komisijo, ki je imela nalogo preiskati vso stvar in oceniti škodo, ki jo je napravil Schneider Bolgarski s prodajanjem že obrabljenih stvari. Ta komisija je te dni dovršila svoj posel, in pokazalo se je, da je tvrdka Schneider ogoljufala Bolgarsko za celih 7 milijonov K. Vlada je zahtevala od tvrdke, naj Bolgarski povrne škodo; Schneider pa je odgovoril, da tega ne bo storil. Vsa zadeva se bo izročila sodišču. Tvrdka Schneider oskrbuje tudi Srbsko z vojnimi sredstvi.

Rusija. Policija v Odesi, Kijevu in Harкову je zaprla mnogo oseb, ki so baje prišle s Francoskega in iz Švice z namenom, da bi izvršile revolucionarna dela. 20 kmetov je bilo

zaradi „revolucionarnega“ gibanja v okolici Herzona obešenih izven mesta. 13 Francozov pa so iz istega vzroka ustrelili v ječi Tobolska v Sibiriji! — Perzijsko rusko obmejni spor je dobil resen značaj. Perzija je prezrla ultimatum ruskega poveljnika, ki je zahteval, da se nemudoma in strogo kaznuje bjelovarske ustaške čete za grozovitosti, ki so jih storile na ruskem teritoriju in da plača Perzija odškodnino. Ultimatum je 22. t. m. potekel. Naknadno je dobil perzijski poslanik v Peterburgu brzojavko iz Teherana, da Perzija izpolni ruske zahteve, vendar želi daljšega roka v to. Konflikt se torej poravnava menda mirnim potom, ker je ruska vlada ta rok dovolila. — Zvišanje častniških plač. Ministerski svet je sprejel zakonski načrt, s katerim se imajo zvišati plače ruskim častnikom. V to svrhu je določenih 22 in pol milijona rubljev.

Štajersko.

„Germanski“ Maribor. Mariborsko okraj. glavarstvo šteje do malega le slovenske prebivalce, izvzeta je le peščica Nemcev in nemškutarjev v Mariboru. In vendar so vsi mariborski uradi vključno ogromni večini Slovencev skoraj docela nemški. V davkariji, carinskem uradu in finančni direkciji se šopirijo samo nemški napisi. Višja uradnika v davkariji govorita grozno slovenščino; pismenega slovenskega jezika nista zmožna. Tudi sicer je po mariborskih uradih cel kup uradnikov, ki niso zmožni slovenskega jezika. Kaj bi rekli Nemci, če bi jim nastavili v nemške kraje nemščine nezmožne uradnike? Zakaj štajerski slovenski poslanci energično ne nastopijo proti tako krivičnemu postopanju c. kr. vlade?? Dr. Korošec in tovariši, na noge! Ako podpirate vlado, se dajte vsaj za to pošteno plačati na korist slovenskega naroda. Vladi, ki je krivična Slovincem na vseh krajih in koncih, podpirati in reševati brez odškodnine, pa je blazno, narodno izdajstvo!

Sv. Ilj v Sloven. Goricah v nevarnosti. Poročali smo že, da hoče Südmarka šentiljske Slovence ponemčiti z vso silo ter jih iztrebiti. Lani in letos se je ondi naselilo več nemških protestantskih rodbin iz Nemčije, Südmarka pa jim je nakupila ondi posestva. Vsi nemški državljani so prosili za vsprejem v domovinsko zvezo, da bi imeli glasovalno pravico pri bodočih občinskih volitvah. Obč. svet je seveda rajhovce odklonil. Toda sprejela jih je pod gotovimi pogoji tržka občina Stras. S tem dobi ti velikonemški doseljenci seveda tudi obč. volilno pravico v Sv. Ilju. Avstrijska vlada pa vse to mirno trpi ter je še vesela, da se zida vse-nemški most od Berolina doli do Reke in Trsta.

biskup še ne spi ob tem času. Še bolj pa se jima zde čudni oboroženi ljudje na vrtu. A vendar stopata dalje in že sta blizu poslopja. Tedaj čujeta z vrta glasove:

„Denar sem, ali pa ti izpulimo brado!“

„Izpulimo ti jo kakor kozlu!“

„Najbolje bo, če polijemo vse skupaj s petrolejem in zažgemo!“

„Da, pri moji duši!“

„To tudi storimo, pa naj se speče kakor miš!“

Lučič in Glavurdič sta po tem, kar sta čula in po drugih besedah, po psovkah in grožnjah, razumela, za kaj gre. Videla sta, da so to nekaki zločinci, ki so napadli njunega pastirja, pa ga hočejo prisiliti, da se jim odkupi.

Pastir, pošteno čuvaj svojo čredo in tudi ona bode čuvala tebe!

„Kaj pa sedaj, Ilija?“ vpraša Mato.

„Prišla sva baš v pravem hipu! Ti pojdi na ono stran vrta, a jaz pojdem na to stran. Toda precej, moj dragi! Ko začnem streljati jaz — seveda v zrak, da ne ubijeva biskupa! — zagrmí še ti iz svoje puške, pa naj se zgodi potem karkoli, četudi pogineva! Toda čuješ: tudi ti streljaj v zrak! Pazi, da se ne zmotiš! Če bo treba, pa začneva streljati tudi vanje. Lopovi se bodo prestrašili in zbežali, midva pa udereva k biskupu na vrt.“

Rečeno, storjeno. Puški sta zagrmeli, kakor Bog hoče, lopovi so se prestrašili in so jo odkurili v noč kakor miši, kadar zagledajo mačko. Izginili so, kakor da jih je požrla zemlja. Onadva — Lučič in Glavurdič — pa sta stekla na vrt, pa ko sta prišla blizu luči, sta ostrmela: biskup, njun pastir, je stal kakor suženj privezan na slivo. Premakniti ni mogel niti roke. Njegovemu tajniku je padla mošnja cekinov prav na pragu vrat, ki vodijo na vrt, ko je čul, kako sta zagrmeli puški, saj je mislil, da so ubili biskupa. Še bolj se je začudil, ko je videl, kako so zlikovci, ne vzešši saboj ne pušk ne drugega orožja, pobegnili, pa kako dva neznanca rešujeta biskupa, a ne ve, ali živega ali mrtvega.

Ko sta bila rešitelja prišla in videla, da je biskup živ in zdrav, sta zaklicala Jezusa, potegnili noža, razrezala vrvice, osvobodila svojega pastirja, pokleknila na tla, pa mu poljubila desnico ter prosila njegovega in božjega blagoslova.

„Kdo sta moža?“ je dejal biskup, ko ju je blagoslovil.

„Jaz sem Ilija Glavurdič iz Sarajeva.“

„Poznam te, poznam. A kdo je ta tvoj tovariš?“

„To je Mate Lučič.“

„Da, presvetli.“

„Pa odkod sta prišla ob tem času, za božjo voljo?“

„Pot naju je pripeljala tod mimo; prignala naju je stiska; zapodili so naju v vojno proti cesarju.“

„Pa?“

„Prenočevali smo na Kobilji glavi, a potegnili sva k tebi, da se kakorkoli rešiva.“

„Vidita! A Bog je to drugače odredil, — hvala mu in slava! — in vidva sta rešila še mene. Pojdimo v hišo!“

Ko so prišli v kočo, ju je vprašal škof, ali sta lačna in žejna; odgovorila sta mu, da nista, a Ilija je dregnil Mata v rebra in mu pošepetal: „Ali ti nisem rekel, da ne bova trpela lakote in žeje?“

„Pa kaj se je zgodilo s tabo, presvetli?“

„Ma došli so neki fakini, da me prisilijo, odkupiti se. To bi se bilo tudi zgodilo, ako bi Bog ne bil prinesel vaju. Tajnik jim je že prinašal odkupnino čistih 100 cekinov.“

„Ali bi mogel povedati, kdo so?“

„Nekaj jih poznam, pa tudi oni bodo spoznali mene!“

„Ali jih zatožiš, kadar pride naša vojska?“

„Bosta že slišala!“

Govorili so še nekaj besed in nato so šli počivat.

(Konec prih.)

Avstrijska vlada je zadovoljna, da se na Sp. Štajerskem širi med Slovenci nemškonacionalni protestantizem, protidinastični in protipatriotični duh. Slovenci morejo še toliko dokazovati, da so zvesti, do krvi požrtvovalni Avstriji ter lahko dokazujejo dandanes, da so črnožolti in katoliški. Naša osrednja vlada ljubi vendarle ital. iredentarje in pruske Vsenemce ter deluje na to, da pljuska nemško in ital. valovje vedno huje preko vse države. Ako Slovenci ne bodo reševali slovenskih posestev v Št. Ilju pred nemškimi kupei, se izvrši isti proces, kakor med Poljaki. Nemška meja se pomakne še nižje! Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ daje slov. kupcem navodila.

Nemškega šolskega nadzornika za vse nemške šole na Spodnjem Štajerskem hočejo baje dobiti štajerski nemškutarji. Dosedanji okr. šol. nadzorniki so jim vkljub veliki svoji uslužnosti, s katero goje baš nemške šole, vendarle še premalo nemški. Že sedaj so smeli nemški učitelji početi, kar so le hoteli; nikomur se ni zgodilo nikdar nič žalega. Pa še ni dosti! Na nemških šolah po Spod. Štajerskem je več kot dve tretjini slovenskih otrok, ki le vsled zaslepljenosti in neumnosti staršev hodijo v nemške šole; in sedaj hočejo vse te slovenske otroke na milost in nemilost izročiti nemškemu šol. nadzorniku!

Vojnik pri Celju. Kakor znano, imajo nemškutarji v Vojniku svojo trirazredno nemško ljudsko šolo. Na tej šoli je razpisano mesto učitelja in učiteljice. In sedaj vabijo Nemci po svojih listih germansko učiteljstvo, naj prosi za te dve mesti, češ, da je Vojnik krasen kraj, ljudstvo je naklonjeno šoli in kar je pač glavno — v vsakem razredu je prav malo otrok. Na ta način so se nemškutarji sami izdali in so nehote povedali, da v Vojniku sploh ni treba nemške šole, najmanj pa trirazrednice. Saj v vseh treh razredih te ponemčevalnice ni toliko otrok, kolikor jih šteje mnogokrat na slovenskih ljudskih šolah en sam razred! Da, da, prav čudno merilo ima „nepriistranski“ štajerski deželni šolski svet.

Tekmovanje med štajer. poslanci. V Bukovcih pod Ptujem so imeli velik požar. Pogorelci so se obrnili na drž. posl. dr. Ploja za državno podporo. V ponedeljek je vložil dr. Ploj nujni predlog pri predsedstvu držav. zbornice, a glej, takoj je vložil enak predlog še posl. Pišek, a predlog mu je napisal dr. Korošec. Seveda je storil Pišek le zato, da spravi — uspeh za S. L. S. in da zmanjša zasluge dr. Ploja. Dr. Korošec ne privoščil dr. Ploju niti dela. No, taka tekma bo Bukovcem le na korist. To je glavno.

„Sokol“ v Soštanju. 24. t. m. se je vršil v Šoštanju ustanovni občni zbor „Sokola“. Imenom pripravljalnega odbora je poročal g. VI. Vošnjak o zgodovini postanka, ožigosal skrajno sovražno postopanje vlade napram tej ustanovitvi in javil, da ima društveno premoženje sedaj vrednost 786 K 90 v. Šoštanjski „Sokol“ je prepotrebno društvo, ki ima vse pogoje za uspešno delovanje; telovadnico ima v gradu, orodje in izvrstnega načelnika, g. VI. Vošnjaka.

Slovenska drama na Štajerskem. Nekaj slovenskih igralcev prireja po štajerskih mestih predstave. Začeli so s Celjem pr. torek. Dvorana pa je bila skoraj prazna. Igrali so veselo igro „Velika srenja“, v sredo so igrali dunajsko narodno igro „Ob svojem kruhu“, v soboto so uprizorili opereto „Mamzell Nitouche“ v nedeljo pa Meškove slike „Na smrt obsojeni.“ Potem so šli v Maribor, kjer so priredili 24. t. m. srednješolci predstavo Detelove satirične veseloiigre „Učenjak“. Seveda potujejo ti igralci na svoj rizik in na svojo odgovornost.

Koroško.

Bojkot — dvorezen meč!

(Dopis s Koroškega.)

Podivjano in naravnost fanatično hujskanje proti koroškim Slovencem nima mej. Pregarjanje se izvršuje na ulici s koli in s kamenjem, v sodni dvorani z nagobčniki, po javnih

listih s sumničenjem (radi požiga!) itd. Večkrat je to narodno sovraštvo že prav elementarno izbruhnilo, tako pri zadnjem zborovanju Ciril-Met. podružnice na Žihpoljah, kjer so najeli nasprotniki pravi izmeček človeške družbe, najsurovejše barabe, da bi z razbijanjem in pobijanjem razgnali shod. Značilno je, da je bil hlapec župana, zaupnega moža nemško nacional. stranke, eden izmed najvnetejših. In v resnici je tudi tekla kri! Drug slučaj takega izbruha se ravno vrši po nemško-nac. listih, namreč hujskanje na bojkot proti sloven. odvetnikom. Ne moremo presoditi, če se je to izvršilo po treznem prevdarku ali kar na slepo iz fanatične zagrizenosti. Tudi ni mogoče presoditi, če bo kaj škodoval. Na vsak način pa je ta bojkot pokazal skelečo rano koroških Slovencev, to je namreč pomanjkanje narod. meščanstva. Imena namreč, ki se pribijajo v nemških listih, da njih nositelji podpirajo sloven. „hecadvokate“, so namreč večinoma imena trgovcev, obrtnikov, rokodelcev itd. Pa ravno v teh slojih bi lahko narodne elemente z lučjo po dnevi iskali in ničesar ali le malo našli. Kdaj bodo vodilni krogi vendar sprevideli, da si nevedno ljudstvo ne zna samo pomagati! Ljudstvo ne potrebuje samo govorov, ampak dejanj, od katerih ima kaj koristi. Učimo se vendar od nasprotnikov! „Südmarka“ bo takoj zvedela, če bi v kaki sloven. vasi izhajal kak čevljar, krojač, brivec, trgovec ali drug, in v preteku razmerno malega časa bo dotični rokodelce ali obrtnik v oni prej mirni vasi glavna opora nemške (rečete nemčurske) iredente. In kako se godi pri nas! Voditelji so dosedaj mirno gledali, kako nosi naše slovensko ljudstvo tisočake in tisočake nasprotnikom v mestih, trgih in vaseh, da so ti potem tem drznejše in frivolnejše zasmehovali „zabite bindischarje“. Koliko opore bi imelo koroško Slovenstvo v kakem boljše situiranem meščanskem stanu, koliko bi mogli marsikje odločnejše nastopiti, lahko vsakdo presodi. V takem slučaju bi sedanji bojkot slov. odvetnikov s strani Nemcev z veseljem pozdravili, ker bi očistil obzorje. Upajmo, da se zgodi to tudi sedaj na prospeh Slovencev. Sedaj bodo morda vendar oni voditelji, po lastni škodi poučeni, se resno prijeli obrambnega dela, in sistematično, po dobro premišljenem načrtu rokodelce, obrtnike, trgovce itd. naravnost importirali. Edino na ta način je mogoč narodni obstoj na Koroškem. Ne pomaga nam vedno vpiti „Svoji k svojim“, ko pa tega gesla niti izvrševati ne moremo. Koliko krajev je brez narodnih gostiln (Celovec!), koliko praznih letovišč je v posesti Slovencev, ki so zaradi tega prisiljeni prodati nasprotniku. Nič se ne gane, vsak iz ljudstva pohajajoč obrtnik se vtopi v mestih v nemškem morju, ker led še ni prebit. Izvršuje naj se vendar idealni program društva „Drave“. Kri ni voda! Sprejmemo torej boj, če se nam ga vsiljuje! Pravzaprav nimamo ničesar na izbero, ampak se moramo samo braniti ali podleči. Pokažimo torej, da se znamo braniti tako, da bo nasprotnika zadelo v živo, — vzgojimo si naroden meščanski srednji stan, osamosvojimo se! Le s tem odgovorimo najizdatneje na sedanje hujskanje, in meč, ki se je zavihtel nad nas, bo ranil lastnika.

Na koroške mladeniče je vrgla svoje oči Sloven. kršč. socijalna zveza ter priredi dne 31. t. m. v Šmihelu nad Pliberkom mladeniški shod. Predavali bodo razni gospodje iz Ljubljane, med njimi tudi fanatični, nestrpni in vsem svojem pisarjenju odurni agitator Franc Terseglav, glavni urednik „Slovenca“, Iv. Podlesnik, glavni faktor v telovadnih oddelkih S. L. S., i. dr. Tako se širi vpliv in delokrog S. L. S. že na vse sloje in stanove, na vse slovenske dežele ter se zlasti z unemo oklepa mladine. Saj mladina je bodočnost! Naprednjaki pa vse to gledajo s prekrižanimi rokami. Zato pa odpada mladina trumoma v S. L. S., kjer nahaja podpore, služb in uvaževanja. Koroški naprednjaki se izrabljajo v pobijanju političnih nasprotnikov ter v organiziranju po občinah. Med tem pa S. L. S. zmagovito prodira in pridobiva vedno več tal. Sicer pa je

glavna stvar, da se Korošci vzdrimijo iz mrtvila in iz apatije ter da se sploh začno zanimati za kaj idealnejšega. Narod je treba predvsem rešiti iz gostilen in iz krempljev nemških oderuhov.

Bistrica v Rožu. Pri občinskih volitvah so s pomočjo nečuvnega terorizma in velikih nepravilnosti zmagali nemškutarji. Slovenci bodo vložili protest. — „Südmarka“ je izdala nove kolke, ki se bodo uporabljali v prospeh nemškega prodiranja v Rožu.

Nemški šovinizem na celovškem kolodvoru se je zopet pokazal in sicer zdaj proti „Slovenski kršč. socijal. zvezi“ v Ljubljani. Ta zveza je poslala neki zaboj z voznim listom, na katerem je bil slovenski naslov. Glavni državni kolodvor je zaboj vrnil, češ da naslovnika ni možno najti, ker je naslov slovenski ter da se morajo v smislu prometnih določeb izpolnjevati vozni listi vedno le nemški. Obvestilo o tem sklepu državnega kolodvorskega vodstva v Celovcu je doposlal zvezi ljubljanski južni kolodvor tudi v — nemškem jeziku. Ker je s tem zadeta S. K. S. Z. in njen predsednik, posl. dr. J. E. Krek — po njem pa vsa S. L. S. na Kranjskem — smo uverjeni, da bodo dr. Krek in tovariši primerno zaropotali z državnim železniškim ministrom!

Primorsko.

Za poitalijančevanje Slovencev in Hrvatov v Istri, Trstu in okolici, Goriški in Gradičanski deluje z velikimi, uspešnimi sredstvi „Lega nazionale“. Minulo nedeljo je imelo društvo v Rivi svoj 11. obč. zbor. Poročilo trdi, da so avstrijski Italijani sami nabrali l. 1906 skupaj 296.286 K, l. 1907 pa celo 309.112 K. „Lega nazionale“ zida šole, ustanavlja otroške vrtce, daje posojila v šolske svrhe i. t. d. Zlasti v Istri usiljujejo italijanske šole in ital. učitelje agitatorje. Tudi med Slovenci ustanavlja siloma italijanske šole. V slovenskih Krkavcih na Koprčini, v povsem naši vasi, je društvo l. 1906 ustanovilo šolo. Deželni odbor v slovanskih krajih namenoma noče ustanavljati šol, samo da more „Lega“ lahko osrečevati uboge občine z ital. agitatorskimi šolami. „Lega“ ima danes že 72 lastnih šol, 160 učiteljev in učiteljic, podpira 31 šol, vzgaja, hrani in oblači 8000 večinoma hrvatskih in slovenskih otrok, podpira 200 dijakov, vzdržuje 43 večernih strokovnih tečajev za analfabete in odrasle ter ima 80 potujočih knjižnic. V slovanskih okrajih ima 81 podružnic z 20.000 členi. Število členov se je v zadnjih dveh letih pomnožilo za 5000 členov. Samo na Primorskem vzdržuje 58 zavodov s 4000 gojenci in 100 učitelji. V prihodnje ustanovi še 12 šol, trdeč, da zanje prostovoljno prosijo slovenske in hrvatske vasi. Potujočih knjižnic ima na Primorskem 21, podpira mnogo dijakov srednjih šol in na vseučiliščih ter daje 6 učiteljskišnikom ustanove po 400 kron. Vsi avstrijski Italijani, možje, dame, dijaki in celo mladina nabirajo jako pridno prispevke. Veselice donajajo ogromne svote! V prihodnje „Lega“ ne bo več nalagala svojega denarja v druge šolske stavbe, nego bo dajala občinam posojila za šole ter ustanavljala čim največ otroških vrtcev. V tej ital. šolski družbi ne poznajo nikakih političnih strank, nego so vse stranke složne. „Lega nazionale“ je Italijanom najvišja splošnonarodna ustanova, „podobna“ — kakor je dejal neki govornik na občnem zboru — „solnčni svetlobi, ki združuje vse barve spektra v enoto“. Tako delajo Italijani zoper Slovane. Pri nas pa so Slovenci nesložni celo v delovanju in žrtvovanju na korist Družbe sv. Cirila in Metoda. Nesloga nas ubija! Sami smo si najhujši škodovalci in sovražniki!

Novi jezikovni zakon za Dalmacijo je že gotov ter predložen osrednji vladi na Dunaju. Po tem zakonu bo v vseh strokah uradni jezik hrvatski; italijanski spisi se bodo reševali italijanski. Višje oblastnije pa bodo s centralno vlado dopisovale nemški.

Goriški deželni zbor bo menda sklican na dan 16. junija. V ta namen se porabita le dva dneva. Redno zborovanje bi sledilo v septembru, preden se zopet snide državni zbor.

Kranjsko.

Avstrijski slovanski poslanci v Peterburgu. V torek zvečer se je v Peterburgu vršil banket na čast delegatom slovanskih strank v avstrijskem državnem zboru. Banketa so se udeležila najuglednejša slovanska kulturna društva ter razni veljaki. Po banketu je bil v Pavlovsku koncert, kjer je orkester igral razne slovanske (tudi slovenske) točke. V sredo dop. je bila slovesna služba božja v katedrali sv. Izaka. Nato je bila avdijenca pri ministrskem predsedniku Stolipynu. Zvečer je bil sijajen „raut“ v dvorani mestnega sveta. Udeležili so se ga razni ministri, državniki, uradniki, poslanci, župan z obč. svetniki, višji častniki, člani ruske dume, razna društva, pisatelji, umetniki in ugledni meščanje. V četrtek dop. je bilo zborovanje „kluba občestvounih djevatelj“ glede vseslovanskega kongresa. Po zborovanju so bili naši delegatje, med njimi posl. župan Iv. Hribar, v gosudarstveni dumi. Zvečer je bil prijateljski sestanek, na katerem sta predavala general Volodimirov, glavni aranžer vseslovanskega kongresa, in pisatelj-urednik dr. Dim. Vergun. V petek pop. se nadaljuje zborovanje v klubu glede kongresa, zvečer pa je poslovljni banket za povablence. Poljski listi poročajo, da so Poljaki pripravljeni udeležiti se kongresa in tudi poljske stranke ne nasprotujejo. Doslej kaže, da se je misija poslancev dr. Kramarja, dr. Hlibovickega, dr. Markova in župana Hribarja posrečila docela. Seveda bodo prav tisti Nemci, ki so z dušo in telesom vedno v Berlinu, ter prav tisti Italijani, ki so z vsem srcem vedno v Rimu, na vse načine sumničili in denuncirali naše poslance, ker so se drznili iti med Ruse. Toda vsa naša dosedanja bojazljiva obzirnost nam doslej ni pomagala nič, zato si pomagajmo Slovani sami s kulturnimi stiki ter z odkritim delovanjem za slogo med slovanskimi strankami. Potem se nas bodo vsaj bali, če nas tudi še bolj sovražijo! Kar je dovoljeno Nemcem, Italijanom in Madjarom, toisto mora biti dovoljeno tudi Slovanom. Mora! Dovolj dolgo smo le prosili in klečeplazili ter suženjsko hlapčevali. Za vse usluge in žrtve smo dobivali le brec. Ako se dosežejo ožje in večje kulturne in narodnogospodarske zveze med Slovani, se pač tudi politična nasprotstva sama ublažijo med njimi. Potem bodo dosegali svoje pravice lažje in hitreje. Ruska notranja politika nas seveda pri tem ne briga, niti nam kar nič ne ugaja. Zato pa nima izlet niti sence politične ruske barve. Pač pa so nam Rusi krvni in jezikovne bratje ter nam ostanejo, pa če se baron Beck smehlja ali pa ljuti!

Poklonstveni izprevod Kranjcev na Dunaju ima že naprej smolo. Že par tednov poroča „Slovenec“, kaj vse je dosegel g. R. Jakopič na Dunaju in kaj vse so že zbrali, nabrali in dognali naši umetniki kluba „Sava“ po vsej kranjski deželi, a glej, zdaj so se ti „naši“ umetniki naenkrat skujali ter so hipoma vse sodelovanje odklonili. Zdaj zavračajo vsako odgovornost glede prireditve izprevoda. Odbor je vzel zdaj sam vso prireditev v roke ter privzel na pomoč nekaj drugih slikarjev. Vsekakor čudno je, da se je „Sava“ aranžmana lotila, a vse skupaj na sredi priprav vrgla iz rok, ko stoji 12. junij že pred durmi. Stališče drugih slovanskih umetniških društev in klubov je bilo vendar „Savi“ že davno znano, vzlic temu pa je aranžma prevzela z navdušenjem. Seveda je imela „Sava“ v krogu odbora ves čas tudi opozicijo glede vzporeda izprevoda. Tako je hotela „Sava“, da se priredi tudi slovensko romanje, ki pa je vsled sklepa večine odbora moralo z vzporeda odpasti. Odpadeta tudi gorenjska svatba in vrnitev s sejma, za kar bi bilo treba 20 domačih vozov (lojterne) in cela kopa drugih, k svatbi spadajočih rekvizit. Odbor je zatorej sklenil, da se vzame v izprevod nova skupina „Zlatorog“ z lovci, četami psov, planšarjev in planšaric, Gorenjcev in Gorenjk ter da se vtakne med belokranjsko in gorenjsko skupino nova skupina z ljublj. polja, ženske v pečah in drugo spremstvo. Ker klub „Sava“ torej s svojim vspremdom ni prodril, je odstopil. Čudno je, da se izprevod vsak hip izpreminja

in da se že sprejete točke še zadnje dni zamenjujejo z novimi. V takih razmerah je seveda delo nemožno. Vsak vleče na svojo stran, in mesto enega je cel kup aranžerjev. Originalnih starih pristnih kranjskih krojev pač ne bo dobiti dovolj za ves ogromni izprevod. Saj jih tudi drugi ne bodo imeli. Čujemo, da hočejo tudi neki igralci nastopiti s svojimi figurami v izprevodu. Vsa stvar se je začela torej opasno mešati, in bati se je, da izprevod ne bo Slovence v ponos. Konkurenca bo velikanska. Naši aranžerji pa prosijo šele javnih podpor. Želeti bi le bilo, da bi deželni odbor pokupil čim največ narodnih pristnih noš za kranjski deželni muzej, da se še v zadnjem hipu reši in ohrani, kar se rešiti dá za naša folkloro. Ako se to zgodi, bo imel ves spektakel vsaj eno resnično in trajno korist za Slovence in za našo deželo!

Občni zbor „Slovenske Matice“ se je vršil v ponedeljek ob primeroma veliki udeležbi. Kot gostje in zastopniki „Hrvatske Matice“ so se zborovanja udeležili: tajnik gosp. dr. Ante Radić, blagajnik g. dr. Stj. Ortner in odbornik g. akad. slikar Oton Iveković, predsednik zveze jugoslovanskih umetnikov „Lade.“ Lanske društvene knjige obsegajo 97 tiskanih pol, t. j. največ tekom vsega društvenega obstanka. Knjige je plačalo 3807 členov (za 534 več kot prejšnje leto). Členov je imelo društvo koncem l. 1907 skupaj 4174, a med temi jih blizu 400 ni plačalo. Vendar pa nekateri poverjeniki zahtevajo, da „morajo imeti stari členi prednost pred novimi.“ Odbor pa stoji na stališču, da so vsi členi enaki, a da imajo prednost oni, ki plačajo členarino pravočasno. Dogodilo se je mnogo slučajev, da so pošiljali stari členi členarino šele letos v februarju in marcu, namesto vsaj do konca oktobra m. l. Taki členi knjig niso dobili, pa brez — zamere! Red mora biti povsod in točnosti se morajo privaditi tudi vsi stari in mladi Slovenci! Dohodkov je bilo 36.150 K, stroškov pa 40.505 K, torej je primanjkljaja nad 4000 K. Letošnje knjige so namreč odbor stale nad 5 K za vsakega člana, tako da je pri vsakem členu nad 1 K izgube! Vzlic temu pa ni videti in slišati, da bi bili letos členi s knjigami posebno zadovoljni. Pri nas si namreč ljudje še vedno domišljajo, da se „žrtvujejo“, če so členi „Slov. Matice.“ Resnica pa je, da se zanje žrtvuje društvo, ki je izdalo letos prvič 9 knjig z 97 polami! Nobene sloven. knjige niso cenejše in boljše. Za l. 1908 izda „Sl. M.“ 7 knjig v manjšem obsegu. Da se pokrije deficit, ki traja že tri leta, se mora število knjig zmanjšati in njih obseg primerno skrajšati. „Slov. Matica“ izda torej: 1.) Trubarjev zbornik z ilustracijami. — 2.) Štrekljeve narodne pesmi. — 3.) Zabavna knjižnica (povesti in drama „Američanje“, Z. Kveder-Jelovškove). — 4. Seidlove Kamniške planine (ilustrirane). — 5. Prevod Goethejevega Fausta (I. del) g. prof. A. Funtka. — 6. Hrvatska knjižnica: povest „Veli Jože“ Vlada Nazorja, bogato ilustrirana od prof. S. Šantla. — 7.) Knezova knjižnica (povesti). — Sprejet je tudi nov poslovnik ter se je hrvatskim členom zvišala naročnina na 3 K. Končno so se vršile dopolnilne volitve. Novi odborniki „Sl. Matice“ so gg. prof. Leopold Poljanec v Mariboru, g. Fr. Maselj (Podlimbarski) stotnik v p. in pisatelj v Ljubljani, dr. Fr. Mohorič, sodni tajnik, Lavoslav Schwentner, trgovec in Silv. Škerbinec, knjigovodja v Ljubljani.

Ribnica in Kočevje. (Dopis.) „Nova Doba“ obdeluje v štev. 30. „veliko nemško pridobitev vsled nove volilne reforme“ ter bruha grom in žveplo na slov. poslance permanentnega odseka za volilno reformo, to pa zaradi tega, ker je odsek sklenil, da se trg Ribnica izloči iz mestne skupine Kočevje-Ribnica ter priklupi drugim dolenjskim mestom. „N. D.“ pravi, da je to greh narodne nebriznosti in naravnost škandalozno za vse prizadete poslance obeh slov. strank, narodno izdajstvo za kako strankarsko koncesijo, da so slov. poslanci v narodnem oziru izdajice ali pa bebeci i. t. d. Ako bi bil člankar nekoliko pogledal statistiko, predno se je spravil na visokega konja in poskusil vehementni naskok, bi si bil lahko

prihranil blamažo. „N. D.“ trdi, da je razlika v številu prebivalstva med Kočevjem in Ribnico neznatna in da znaša približno samo 100 duš! Da je to res, potem bi pritrdili ogorčenemu člankarju. Žal, da ni tako. Po zadnjem ljudskem štetju iz leta 1900. je imelo mesto Kočevje 2179, trg Ribnica pa samo 1055 prebivalcev. Razlika tedaj ne znaša samo 100, ampak nad 1100 ter narašča od leta do leta na korist Kočevju. Nova skupina dol. mest z Ribnico vred ne znaša 11.000, ampak samo 7.500 prebivalcev. Kočevcev je 17.000 ter jim izmed 49 gotovo gre 1 mandat. Vprašanje je samo, kako naj se sestavi nemški volilni okraj? Po našem mnenju naj bi volilo mesto Kočevje z nemškimi občinami skupaj. Temu bi se gotovo tudi Nemci ne upirali. Glavna stvar je, da se volilni okraji pravično razdele. „Nova Doba“, organ bivšega kandidata za Ljubljano, katero celo boli, da dobi Ljubljana primerno število zastopnikov, naj se obrne do voditeljev S. L. S., od katerih je zavisno, da se doseže pravična razdelitev volilnih okrajev.

Zveza slovenskih znanstvenih društev. V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršil v prostorih „Slovenske Matice“ shod zastopnikov slovenskih znanstvenih društev. Na shodu se je sklenilo osnovati društvo z naslovom „Zveza slovenskih znanstvenih društev“. Prisotni členi in odborniki naših znanstvenih društev so se takoj konstituirali kot pripravljalni odbor ter se je g. dr. D. Majaronu poverila naloga, da sestavi društvena pravila, ki se vpošljejo vsem društvom v odobrenje. Nato se bo vršil občni zbor, da si izvoli odbor. Nova Zveza znanstvenih društev ima nalogo, znanstveno delovanje naših znanstvenih društev organizovati, pospeševati in nadzirati ter končno skrbeti za gmotno podpiranje. Tako bo vršila nova Zveza namen akademije, ki smo jo toli pogrešali in poskrbi tudi za literarne uvete bodoče slovenske univerze.

Slovanski trgovski kongres sklicuje deželna zveza čeških trgovskih gremijev za 7. in 8. junij t. l. v Prago. Udeleženci izmed sloven. trgovcev se naj oglašajo trgovskemu društvu „Merkur“ v Ljubljani. Ker se je tudi že kranjska obrtna in trgovska zbornica v svoji zadnji seji bavila z izletom na jubilejno razstavo v Prago, ni menda več dvoma, da se oglasi čim največ naših trgovcev in obrtnikov za skupno udeležbo pri slovanskem trgovskem kongresu v Pragi, kjer si morejo obenem ogledati razstavo ter se marsičesa naučiti. Jako koristno bi bilo za Slovence, da spleto s Čehi ožje trgovske zveze ter da se odkrižajo nemških židov, ki so glavni založniki naše trgovine. Vedno pišemo: „Svoji k svojim!“ — a kaj pomaga, ko pa potom svojih trgovcev bogatimo pravzaprav vendarle Nemce in Žide! Čehov pri nas ne poznamo, kajti večinoma odjemljejo naši trgovci in obrtniki vse pri naših narodnih nasprotnikih. Slovenci še ne vedo, da tekmuje danes češka trgovina in obrt že malone na vseh poljih z Nemci. Pa tudi Čehi so doslej še premalo storili, da bi si osvojili trg slovanskega juga. Slovanski trgovski kongres v Pragi naj bi bil začetek nove dobe!

Iz Bele krajine. (Dopis.) V Podzemlju je gospod, ki je že v pametnih letih, sicer pa zelo vročernega nastopa. Ni ga v tej fari moža, ki bi ga še ne bil ta gospod ozmerjal. Niti nasproti svojemu tovarišu se ne more psovsk vzdržati. Moške sploh sovraži, zato ima okoli sebe samo ženski spol, mlade brhke punice. A Bog ne daj, da bi se ena ali druga zagledala! Toda nesreča, nikoli ne miruje, nesrečnež se tudi v cerkvi nabode. Naš organist, ki še ni okusil zakonskega jarma, se je baje zaljubil v eno omenjenih punice, tako so ga namreč obdolžile pobožne sovražnice moškega spola. Posledica temu je bila, da je pretečeni teden gospod nenadoma in s silo organista in njegovo mater iz stanovanja zapodil, tudi hišno opravo in druge organistove reči je iz omenjenega stanovanja izmetal s tako silo, kakor bi bil ogenj v strehi. Nad vse pa je poštemu organistu presedala izdatna zaušnica, ki jo je dobil za odhodnico! Oj te ženske!

Tečaj za pridelovanje krme na Grmu. V nedeljo dne 31. maja t. l. priredi vodstvo kmetijske šole na Grmu tečaj za pridelovanje

krme, katerega se lahko udeleži vsak kranjski kmetovalec. Program tega tečaja je naslednji. Dopoldne od 9. do 11. Pridelovanje detelnih mešanic za dvoletno in več letno košnjo. Ogled detelnih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču. Popoldne od 2. do 4. Naprava novih travnikov. Praktično razkazovanje najbolj važnih trav. Sestava travniških zmesi. Ogled šolskih travnikov, naravnih in umetnih (nasajenih) in travniških zmesi v poskuševališču. Ker je tem tečajem dana najugodnejša prilika za ogled šolskih deteljšč in travnikov kakor tudi za spoznavanje raznih detelj in trav in njih vrednosti za mešanice, vabimo naše gospodarje, da se mnogoštevilno udeležijo tega tečaja.

Raznoterosti.

Slovansko šolstvo. 24. t. m. je bil v Podjebradih na Češkem shod, na katerem so manifestirali zastopniki vseh avstrijskih slovanskih narodov za slovansko šolstvo. Na shodu se je razpravljalo o slovanskih zahtevah glede šolstva v Avstriji. Shoda sta se udeležila tudi slovenska poslanca Al. Štrekelj in prof. Matko Mandić. Glavni govornik je bil drž. poslanec, Čeh dr. Drtina, ki je v obširnem govoru utemeljeval upravičene zahteve slovanskih narodov, naj jim ustanovi država učne zavode, počenši pri ljudskih šolah, pa do vseučilišč. V imenu Slovencev so govorili poslanca Štrekelj in Mandić ter filozof-pisatelj Iv. Lah. Zborovalci so predlagali resolucijo, v kateri zahtevajo v posameznih krajih slovanskih avstr. dežel prepotrebne šole in učne zavode. Zahteve so natančno razpredeljene in našete ter se je resolucija sprejela z največjim odobravanjem.

Rojaki! „Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju“, ustanovljeno ob vladarski štiridesetletnici l. 1888, slavi letos dvajsetletnico svojega obstanka. Tiho in brez hrupa bo to slavlje, kakor je tiho delovanje tega prepotrebne društva. A to slavlje naj bi bilo vsaj povod, da bi se ga rojaki v domovini in drugod v izdatnejši meri spominjali z obilnimi darovi. Vemo sicer, da je narodni davek ogromen, a pomisliti je treba, da skrbi naše društvo za najboljše, za našo mladino, za našo bodočnost. V vseh strokah nam nedostaje duševnih delavcev in na merodajnih mestih se čisto izgovarjajo, da ni potrebnih moči na razpolaganje, ako zahtevamo, kar nam gre. A marsikateremu velikošolcu upade pogum, da opeša in omaga malo pred ciljem, ker ga je potlačila in oslabil revščina. Zakaj poleg vseh težkoč, s katerimi se borijo slovenski velikošolci, poleg preziranja s strani drugorodnih tovarišev in poleg zapostavljanja od strani višjih je revščina najhujša sovražnica, ker slabi duševne in telesne sile. In revna ter potrebna je pretežna večina slovenskih velikošolcev! Vsak mesec trka 70 do 80 prosilcev na naše duri in odbor je včasih v največji zadregi, ker bi rad pomagal, pa ne more, ker so mu prepičelo odmerjeni denarni pomočki. S strahom opazujemo, kako se od leta do leta krčijo dohodki, draginja v velikem mestu pa je vedno večja. Zato se obračamo danes do vseh rojakov za iskreno prošnjo, naj se nas v obilni meri spominjajo za naš jubilej. Zlasti pa pozivljamo vse tiste, ki so svoj čas uživali dobrote našega društva, naj se spomnijo tistih časov, naj se oddolžijo vsaj deloma, ker tako pomagajo drugim, da dosežejo svoj cilj. Okolo 1500 poročil in položnic smo razposlali o Bo-

žiču; kdor se še ni odzval, naj poišče položnico in jo uporabi ali pa naj pošlje svoj prispevek na naslov društva, ki ima svoj sedež v pisarni blagajnika gosp. dr. K. Seshun-a, dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, II. Singerstr. 7.

Na Dunaju, meseca maja 1908.

Odbor podpornega društva za slovenske velikošolce.

Gledališče v Osjeku. Novo hrvatsko gledališče v Osjeku je trajalo malo časa. Kakor javlja „Obzor“, se že bliža svojemu razpadu. Glavna krivda, da osješko gledališče ne more obstajati, leži bajé na banu Rauchu, ki je iz sovražnosti do hrvatske umetnosti in do hrvatskega jezika odpovedal podporo 10.000 K. Rauchov prednik je dovolil osješkemu gledališču to podporo; sedanji ban pa jo je za prihodnje leto odrekel. Vodstvo gledališča je članom odpo-

vedalo, ker brez vladne podpore baje ne more izhajati. A tudi v vodstvu so se vršile neprestane premembe. Spletke na vseh straneh, osobje slabo, repertoire slab, občinstvo seveda nezadovoljno in disustirano. Oseška opera je priredila gostovanje v Sarajevu, a je povsem pogorela, ker je bila sila slaba. Morala se je raziti, ker ni bilo poslušalcev. Lani pa je imela slovenska opera v Sarajevu polne hiše in najlepše uspehe. Dobre moči — dober uspeh! Brez moči in denarja pa le blamaža.

4000 ljudi umrlo vsled lakote. Iz Monabaze v Afriki javljajo, da vladajo v Unghadi grozna lakota in bolezn. Doslej je bajé umrlo vsled lakote in kuge 4000 oseb. Angleška vlada se je pobrigala za vzdrževanje 50.000 Afričancev, toda za dolgo določena sredstva ne bodo zadostala. Vse kaže, da se bo v bodočih mesecih strašni položaj še poslabšal.

Kopališče

Postaja c. kr. dr. železnice. 1½ ure od Ljubljane. Krasna planinska lega. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Winternitz, polivi po Kneippu. Radij, pitno in kopalno zdravljenje. Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

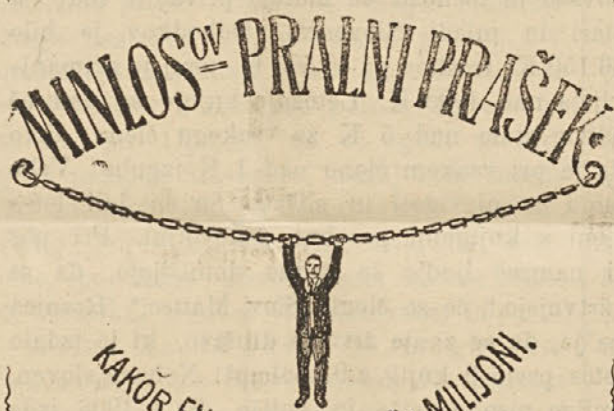
in vodno zdravišče

Masaža in elektroterapija. Plavališče. Izvrstna kuhinja. Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja. —

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik kopališča

Kamnik na Kranjskem.

Slaven, ker čuva prtenino.
Slaven, vsled bleščeče beline,
ki jo dobi prtenina.
Slaven, ker ne dobi prtenina po
pranju prav nikakega duha.
Slaven, ker je zelo poceni in se pri
pranju prihrani mnogo časa.

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnjo varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ki je brez vsake vrednosti.

Na debelo pri L. Minlos, Dunaj I. Mülkerbastei 3.
Dobiva se v trgovinah z drogerijami,
s kolonijalnim blagom in z milom.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice
izdeluje ter razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice

J. Stjepušin, Sisek (Hrvalsko)

Odlikovana na Pariški izložbi leta 1900, ter
na Milenijski izložbi leta 1896.

Razun tamburice in skladb za tamburice imam razna glasbila kakor:

gosli, citre, kitare, mandoline,
harmonike, okarine itd.

za katere se pošlje poseben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik vsakemu
zastonj in franko.

V isti tvornici izhaja strokovni
tamburaški list „TAMBURICA“ mesečno jedenkrat in stane z
glasbeno prilogo 8 kron na leto.

Za nakup in prodajo posestev in trgovin, oskrbovanje hipotek, udeležitve, priporočamo edino staroznano

prvo avstr. trgovsko in posestniško borzo

največje krščansko podjetje s strokovnim listom.

Dunaj, I. Sonnenfelsgasse 21.

Veliko kupcev na izbero.

Zahtevajte brezplačen obisk zastopnika.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Prva češka

splošna delniška družba
za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživenja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotavljanje pokojnine.

Edina slovanska
delniška življenska
zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Edino pravi je samo
Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

S to znamko opremljeni

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malinovec, citróna,
jagoda, češnja, prvenec)
so najboljši.

Prva češka deln. dr. orient. sladkornin in tvornice čokolade, Kr. Vinogradi, prej A. Maršner.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

**Steckenpferd-
lilijino mlečno milo**

Za kožo najmilejše milo.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne **gl. 6.90** in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6.90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6.90**. Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji**, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v **pat. srebrnega blaga** na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljativo krasne garniture jako zadovoljen. Oton Bartusch, c. in kr. stolnik v 27. pešpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5,500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urađuje se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne** izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** **raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja** itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfovih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

**Zdaj
8.—
kron**

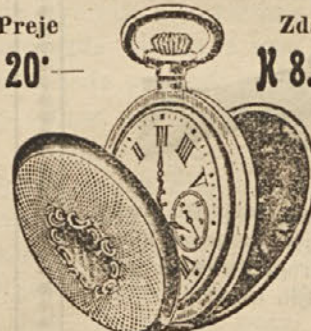
Za birmo!

**Preje
20.—
kron**

**3 leta
pism.
jamstvo**

Zelo moderna remont. Gloria
Srebrna ura za gospode

Preje **K 20.—** Zdaj **K 8.—**

**3 leta
pism.
jamstvo**

Ta posebno lepo izdelana ura ima skrbno preizkušeno, v kamnih tekoče kolesje, 3 krasno gravirane pokrove z odskočnim pokrovom in jo pošljemo za **K 8.—**, s sekundnim kazalcem **K 9.—**. Razpošilja se po povzetju.

Avstr. družba za eksport ur
Dunaj, Westbahnhof 19.

Na tisoče priznalnih pisem!

**Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku**

se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

Podružnica v Spljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:

2.000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Res. fond:

200.000 K

po 4½%

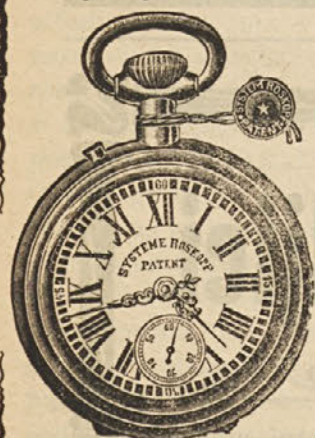
Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi
se
povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu & poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Henda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamozernic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železniško stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4½%

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrušnjikih.

Posojuje na zemljišča po 5¼% z 1½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije; na menice po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.